

טיפול באמנויות: מחקר ויצירה במעשה הטיפולי

מפגש עם צרכים של תלמידים: תרפיה באמנות יצירתית בבתי ספר ציבוריים בג'רסי

סיכמה: אירית בליטי, מטפלת באמנות, מדריכה.

בהנחיית מטפלים ומורים מומחים לאמנות, ובשיתוף עם מוזיאון ניוארק שמטרתה חקר אישי וחקר תרבותי באמצעות דימויים מעולם האמנות; תכנית התערבות קצרת מועד וממוקדת מטרה עם אוכלוסיית ילדים אלימים שהורחקו מביתם מסיבה זו, שמטרתה פיתוח מיומנויות ויסות, החלפת התנהגות מתנגדת ואלימה בהתנהגויות מסתגלות יותר; ולבסוף, קבוצות הדרכה למטפלים, הנפגשת מידי שבוע, בה משתפים במקרי טיפול (הצגות מקרה), בטכניקות ובחשיבה אודותם.

למרות העושר והגיוון בתוכניות, יש אתגרים עימם מתמודדים בעבודה המתמשכת, כדוגמת כמות מטופלים רבה, חוסר במחקרים שתומכים ומקדמים את ההבנה והידע בתחום זה, קיצוץ בתקציבי התוכנית, ואיזון עדין בין צרכי ביה"ס לצרכי המטופלים.

בשנה האחרונה JCPS יזם איסוף נתונים ועדויות הניתנות לכימות ותומכות ביעילות של תוכנית זו בבתי הספר. נלסון סבורה שיש להטמיע ידע זה (של עבודה במסגרות חינוך) בתכניות ההכשרה של מטפלים באמנויות, ובכך ליצור גשר בין המסגרת הקלינית למסגרת החינוכית.

ביבליוגרפיה

Nelson, C. L. (2010). Meeting the needs of urban students: Creative arts therapy in Jersey City Public Schools. *Art Therapy: Journal of the American Art Therapy Association*, 27(2), 62-68.

אירית בליטי, irit@belity.co.il

משרד החינוך מספק את אחד ממקורות העבודה העיקריים של מטפלים באמנויות בישראל וברחבי העולם. מעניין בהקשר זה, לבחון וללמוד ממודלים שונים של טיפול באמנויות במסגרת בתי ספר.

מאמר זה מתאר את ההיסטוריה וההתפתחות של טיפול באמנויות במסגרת בתי ספר ציבוריים בג'רסי. הוא מציג מודלים של התערבות טיפולית בקרב אוכלוסיית מצוקה: ילדים הסובלים מעוני, אלימות בבית ומחוצה לו, רעב, התעללות, משפחות מפורקות ומאבקים בין קבוצות אתניות. על רקע סביבה מסוכנת זו והשפעתה על הילדים, צמחה תוכנית התערבות ותמיכה בשם (JCPS Jersey City Public Schools) שמהותה היא טיפול באמנויות לילדי בתי הספר בכל הגילאים, במסגרת יום לימודים ועל פי מודלים שונים. תוכנית זו פועלת ב-27 בתי"ס יסודיים, 5 חטי"ב ו-6 תיכונים, עם למעלה מ-27000 מטופלים.

חלק מהמודלים של ההתערבות הטיפולית, הינם: טיפול באמנות משולב טכנולוגיה לנערים/ות בחטי"ב- שילוב אנימציה ממוחשבת במסגרת הטיפול; עבודה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים (ASD) תוך שיתוף פעולה עם מרכזי טיפול נפשי, באמצעות מוסיקה; קבוצות קצרות מועד בהנחיית מטפלים באמנויות ועו"סים, בשילוב הדרכות הורים שמטרתן עיבוד אובדן; טיפולים פרטניים המשלבים מענה לצרכים רגשיים וצרכים לימודיים; התערבות קהילתית באמצעות קבוצות של הורים, חברי צוות ההוראה, ואנשים מהקהילה שמטרתן מתן תמיכה ותקווה באמצעות האמנות; קבוצות תמיכה לצוותי בתי"ס לצורך הכרות עם טיפול באמנויות ועיבוד קשיים בעבודתם; מקהלה לילדים עם קשיי התנהגות; קבוצות יצירה